

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

освітньо-професійна програма Ветеринарна медицина
спеціальність 211 Ветеринарна медицина
галузь знань 21 Ветеринарна медицина
ступінь вищої освіти Магістр

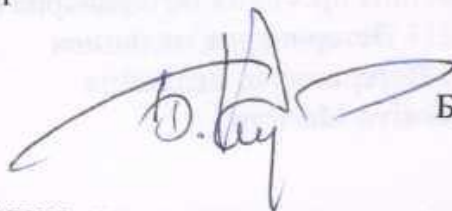
Полтава 2019

Розробники: доктор ветеринарних наук, професор Бердник В.П.,
доктор ветеринарних наук, професор Киричко Б.П.,
доктор ветеринарних наук, професор Євстаф'єва В.О.,
доктор ветеринарних наук, професор Кулинич С.М.,
доктор ветеринарних наук, професор Замазій А.А.,
кандидати ветеринарних наук, доценти: Передера Ж.О.,
Передера С.Б., Панасова Т.Г., Киричко О.Б., Передера Р.В.,
Довгопол В.Ф., Шатохін П.П., Супруненко К.В., Бердник І.Ю.,
Кравченко С.О., Конє М.С., Корчан М.І., Щербакова Н.С.,
Омельченко Г.О., Дмитренко Н.І., Лавріненко І.В., Передера О.О.;
Михайлютенко С.М.; Локєс-Крупка Т.П., Канівєць Н.С.
кандидат сільськогосподарських наук, доцент Петренко М. О.
старші викладачі Жерносік І.А., Каришева Л.П.

Наскрізна програма практики розглянута та схвалена на засіданні кафедри хірургії та акушерства

Протокол від «2» вересня 2019 р. № 1

Завідувач кафедри
хірургії та акушерства

Б. П. Киричко

Наскрізна програма практики схвалена науково-методичною радою спеціальності 211 Ветеринарна медицина

Протокол від «03» вересня 2019 р. № 1

Голова науково-методичної ради
спеціальності 211 Ветеринарна медицина

С. О. Кравченко

© ПДАА, 2019

ВСТУП

Наскрізна програма практики розробляється згідно освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина та навчального плану підготовки студентів ступеня вищої освіти магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина.

Метою практики є набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, на основі отриманих в Академії теоретичних знань, для прийняття самостійних рішень у виробничих умовах та досягнення програмних результатів навчання; оволодіння сучасними методами, навичками, вміннями та формами організації праці у сфері професійної діяльності студентами; виховання потреби систематично поповнювати свої знання та застосовувати їх в майбутній професійній діяльності.

Завдання практики:

- поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з дисциплін професійної підготовки;
- опанування навичок роботи із сучасними інструментами, обладнанням та апаратурою;
- застосування на практиці принципів біоетики, розуміння соціальних і екологічних наслідків своєї професійної діяльності;
- формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей та системи умінь, що забезпечать конкурентоспроможність на ринку праці.

Проходження практики сприяє формуванню:

компетентностей:

інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної галузі та професії;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина;

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, вести здоровий спосіб життя.

фахові:

- здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних;
- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу;
- здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі;
- здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати;
- здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби;
- здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції;
- здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин;
- здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності;
- здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології;
- здатність проводити судово-ветеринарну експертизу;
- здатність організовувати нагляд і контроль виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження;
- здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині;
- здатність використовувати спеціалізовані програмні засоби для виконання професійних завдань;
- здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення;

- здатність організувати, здійснювати і контролювати документообіг та документообіг під час професійної діяльності;
- здатність організувати роботу відповідно до вимог охорони праці, цивільного захисту;
- здатність визначати поживність кормів, норми годівлі тварин при різній продуктивності; складати повноцінні раціони, відбирати середню пробу кормів для аналізу та готувати корми для аналізу, оцінювати якість кормів.

програмних результатів навчання:

- знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини;
- визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології;
- визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини;
- установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень;
- демонструвати розуміння особливостей діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур у сучасних умовах господарювання;
- використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій;
- збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин;
- пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів, хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань;
- розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини;
- здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності;
- створювати в колективах атмосферу для обговорення нагальних питань з урахуванням професійної етики, позитивної соціальної та емоційної поведінки, поваги до етичних принципів та стандартів;
- пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження;
- формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів;
- розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології;

- узагальнювати показники економічного розвитку та відомості щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування;
- розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування;
- знати правила та законодавчі нормативні акти щодо нагляду і контролю виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження;
- розуміти логічну послідовність дій та вміти оформляти відповідну документацію під час проведення судово-ветеринарної експертизи;
- знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин;
- знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині;
- знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин;
- здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення;
- володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань;
- застосовувати знання з охорони праці, цивільного захисту при розробці критеріїв прийняття і реалізації управлінських рішень з використанням відповідних методів та принципів у сфері професійної діяльності;
- спілкуватись в усній та письмовій формі державною, іноземною мовою у професійній діяльності;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;
- знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, визначати, засвоювати та запам'ятовувати базові принципи філософії, психології, педагогіки, соціології, логіки, факти вітчизняної історії та культури.

1. ОПИС ПРАКТИК

Навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина денної форми навчання 2019 року набору передбачені наступні види практик (табл. 1).

Види, назви і обсяги практик здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			кредитів ЄКТС	годин
Навчальна практика				
1.	Навчально-ознайомча практика	2	7,5	225
2.	Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок	4	7,5	225
3.	Комплексна навчально-клінічна практика	6	7,5	225
4.	Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин незаразної етіології	8	3	90
5.	Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної етіології	8	3	90
Виробнича практика				
6.	Виробнича практика	8; 10	10,5	315
Переддипломна практика				
7.	Переддипломна практика	12	6	180

1.1. Навчальна практика «Навчально-ознайомча практика»

Метою навчальної практики «Навчально-ознайомча практика» є: визначення лікарських та отруйних рослин в польових умовах, набуття практичних навичок з їх збирання та зберігання, виготовлення гербарію, засвоєння способів і методик приготування лікувальних форм і препаратів; вивчення будови організмів свійських тварин і птиці у видових, породних та вікових аспектах, в їх розвитку і зв'язку з довкіллям, принципів будови, функції, походження і розвитку в онтогенезі та філогенезі органів, їх систем та апаратів свійських тварин і птахів; опанування ветеринарно-санітарних заходів, які необхідно застосовувати при виробництві, реалізації та перевезенні сільськогосподарської продукції, вивчення обов'язків лікаря у клініці ветеринарної медицини, на тваринницьких комплексах, лабораторіях ветеринарної медицини.

Мета навчальної практики реалізується у процесі опанування здобувачами вищої освіти тематичних блоків (табл. 2).

**Тематичні блоки навчальної практики «Навчально-ознайомча практика»
здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна
медицина ступеня вищої освіти Магістр спеціальності
211 Ветеринарна медицина**

Тематичний блок навчальної практики	Обсяг тематичного блоку, годин		Назва кафедри, яка здійснюватиме керівництво тематичним блоком
	кредитів ЄКТС	годин	
Лікарські рослини	3	90	Терапії імені професора П. І. Локеса
Анатомія свійських тварин	3	90	Нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин
Ветеринарно-санітарна практика	1,5	45	Інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки
Разом	7,5	225	

Завдання початкової практики «Навчально-ознайомча практика» відповідає тематичним блокам:

Тематичний блок «Лікарські рослини»:

- опанування навичок сушіння і зберігання лікарських рослин, збору гербарію;
- проведення збирання лікарських рослин, що використовуються при порушеннях серцево-судинної системи, що діють на центральну нервову систему, містять спазмолітичні та регулюючі секрецію залоз речовини;
- ознайомлення з препаратами, що виготовляються з рослин даної групи, засвоїти правила виписування рецептів;
- проведення збору лікарських рослин, що стимулюють травлення, мають послаблюючу сечогінну, жовчогінну дію, що містять слизові речовини, стимулюють скорочення мускулатури матки, діють кровоспинно, що використовуються для профілактики і лікування гіпо- і авітамінозів, що мають відхаркувальну, в'язучу та протизапальну дію;
- приготування відварів та настоїв з лікарських рослин.

Тематичний блок «Анатомія свійських тварин»:

- засвоєння правил і прийомів роботи із тваринами на основі отриманих теоретичних знань;
- перенесення своїх знань, отриманих на трупному матеріалі, на живу тварину;
- нанесення крейдою на шкіру проекції м'язів, суглобів, кісток, судин і нервів;
- визначення топографії внутрішніх органів, доступних клінічному дослідженню;
- проведення анатомічний розтин трупів і т.д.

Тематичний блок «Ветеринарно-санітарна практика»:

- засвоєння правил та методик підготовки необхідних дезінфікуючих розчинів, проведення дезінфекції приміщень для амбулаторно хворих тварин, вольєрів, операційних столів, предметів малої механізації та ін.;
- виконання наступних процедур: стерилізація хірургічних та акушерських інструментів, шприців, голок; підготовка пробірок для взяття крові; відбирання

- проб кормів, молока, патологічного матеріалу та інших субстратів для лабораторних досліджень; підготовка дезрозчинів та заправлення ними постійно діючих дезбар'єрів, дезкилимків тощо;
- приготування лабораторного посуду, пробірок, інструментів, обладнання до використання; знезаражування відпрацьованого матеріалу; уміння стежити за санітарним станом лабораторних приміщень, віваріїв; уміння проводити дезінфекцію обладнання (столів, термостатів, центрифуг);
 - використання приладів та обладнання для дезінфекції; відбір проб для перевірки якості дезінфекції та надсилання їх до лабораторії;
 - вивчення правил оформлення необхідної документації.

Проходження навчальної практики «Навчально-ознайомча практика» сприяє формуванню:

компетентностей:

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної галузі та професії;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові:

- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу;
- здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- здатність організувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати;
- здатність планувати, організувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби;
- здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин;
- здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності;
- здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології;

- здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення;
- здатність організувати, здійснювати і контролювати документообіг та документообіг під час професійної діяльності.

програмних результатів навчання:

- знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини;
- установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень;
- демонструвати розуміння особливостей діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур у сучасних умовах господарювання;
- використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій;
- збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин;
- здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності;
- пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження;
- формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів;
- розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології;
- розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

1.2. Навчальна практика «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок»

Метою навчальної практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок» є: закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок з методів оцінки поживності кормів, нормування годівлі тварин різних видів і статевих-вікових груп; застосування методів лабораторного дослідження бактеріальних інфекцій для встановлення діагнозу; збереження здоров'я тварин та їх продуктивності із застосуванням методів діагностики інфекційних хвороб тварин, вирішення питань профілактики захворювань.

Мета навчальної практики реалізується у процесі опанування здобувачами вищої освіти тематичних блоків (табл. 3).

Таблиця 3

Тематичні блоки навчальної практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок» здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина

Тематичний блок навчальної практики	Обсяг тематичного блоку, годин		Назва кафедри, яка здійснюватиме керівництво тематичним блоком
	кредитів ЄКТС	годин	
Годівля тварин та основи кормовиробництва	1,5	45	Годівлі та зоогієни с.г. тварин
Ветеринарна мікробіологія	2,4	72	Інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки
Гігієна тварин	2,1	63	
Хіміко-бактеріологічний аналіз	1,5	45	
Разом	7,5	225	

Завдання початкової практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок» відповідає тематичним блокам:

Тематичний блок «Годівля тварин та основи кормовиробництва»:

- ознайомлення з основними властивостями кормів та факторами, які впливають на їх склад та поживність;
- опанування навичок складання схем зеленого конвеєру з урахуванням природно-кліматичних умов та раціону годівлі тварин різних видів і статевих-вікових груп.

Тематичний блок «Ветеринарна мікробіологія»:

- засвоєння методів відбору, консервування, транспортування та підготовки патологічного матеріалу для бактеріологічних і серологічних досліджень;
- приготування препаратів для мікроскопії з нативного матеріалу та культури мікроорганізмів;
- фарбування препаратів різними методами з метою проведення мікроскопічних досліджень;
- проведення висівів з нативного матеріалу і пересіви культур мікроорганізмів на щільні, рідкі та напіврідкі живильні середовища, з метою подальшого культивування і вивчення властивостей виділених збудників;
- проведення біопроб з метою визначення вірулентності й патогенності мікроорганізмів;
- постановка серологічних реакцій (РА; РП; РДП; РЗК; РИФ та РН), які використовуються для діагностики бактеріальних інфекцій тварин.

Тематичний блок «Гігієна тварин»:

- вивчення факторів і умов навколишнього середовища та закономірностей їх впливу на організм тварин, стан їх здоров'я;

- науково-практичне обґрунтування оптимальних і гранично допустимих параметрів навколишнього середовища та розробка зоогігієнічних і ветеринарно-санітарних норм, а також засобів і способів, спрямованих на підтримання і стимулювання функціональних можливостей і опірності організму до дії несприятливих факторів навколишнього середовища;
- забезпечення охорони природного середовища і його оздоровлення за рахунок впровадження зоогігієнічних норм і ветеринарно-санітарних правил у практику тваринництва.

Тематичний блок «Хіміко-бактеріологічний аналіз»:

- вивчення роботи лабораторії, хіміко-токсикологічного відділу в її складі, надсилання патологічного матеріалу для хіміко-токсикологічних досліджень, особливості оформлення документації;
- виготовлення простого та складчастого фільтрів, техніка фільтрування через паперові фільтри та фільтрування під вакуумом, бактеріальні фільтри;
- виготовлення водних, спиртово-водних та спиртових розчинів барвників, приготування та стерилізація живильних середовищ;
- ознайомлення з методами фіксації та мічення лабораторних тварин, методів їх зараження та розтину трупів;
- засвоєння мікробіологічних методів дослідження води, ґрунту та повітря;
- санітарно-мікологічне дослідження кормів.

Проходження навчальної практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок» сприяє формуванню:

компетентностей:

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної галузі та професії;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).

фахові:

- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу;
- здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати;
- здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби;

- здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції;
- здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин;
- здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності;
- здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології;
- здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг та документообіг під час професійної діяльності.

програмних результатів навчання:

- знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини;
- визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології;
- визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини;
- установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень;
- демонструвати розуміння особливостей діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур у сучасних умовах господарювання;
- використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій;
- збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин;
- пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів, хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань;
- здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності;
- розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.

1.3. Навчальна практика «Комплексна навчально-клінічна практика»

Метою навчальної практики «Комплексна навчально-клінічна практика» є: закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо впливу фармакологічних препаратів на тварин, засвоєння техніки застосування препаратів; застосування методів клінічного, лабораторного та інструментального дослідження хворих тварин в процесі встановлення діагнозу; з організації, підготовки й проведення хірургічних операцій на окремих ділянках тіла в різних видів тварин і післяопераційного догляду за ними, за різних форм утримання; виконання різних методів дослідження і лікування тварин з акушерськими і гінекологічними

захворюваннями та методів і прийомів, що застосовуються в біотехнології відтворення тварин; щодо організації вірусологічної лабораторії, правил відбору та підготовки патологічного матеріалу для досліджень, оволодіння практичними навичками проведення вірусологічних досліджень.

Мета навчальної практики реалізується у процесі опанування здобувачами вищої освіти тематичних блоків (табл. 4).

Таблиця 4

**Тематичні блоки навчальної практики «Комплексна навчально-клінічна практика» здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми
Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти Магістр спеціальності
211 Ветеринарна медицина**

Тематичний блок навчальної практики	Обсяг тематичного блоку, годин		Назва кафедри, яка здійснюватиме керівництво тематичним блоком
	кредитів ЄКТС	годин	
Ветеринарна фармакологія	1,5	45	Терапії імені професора П. І. Локеса
Клінічна діагностика хвороб тварин	1,5	45	
Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія	1,5	45	Хірургії та акушерства
Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин	1,5	45	
Ветеринарна вірусологія	1,5	45	Інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки
Разом	7,5	225	

Завдання початкової практики «Комплексна навчально-клінічна практика» відповідає тематичним блокам:

Тематичний блок «Ветеринарна фармакологія»:

- формування вмінь виписувати рецепти на офіційні та магістральні лікарські форми; правильно підбирати дозу та визначати періодичність введення ліків; застосовувати лікарські засоби різним видам тварин; визначати терапевтичну ефективність застосування лікарських засобів; призначати антидотну терапію в разі отруєння лікарськими засобами; виготовляти прості та складні лікарські форми.
- засвоєння правил роботи в аптеці, ознайомлення з її структурою, обладнанням, правилами зберігання лікарських засобів та їх видачі; ознайомитися з аптечною документацією.
- формування навичок приготування лікарських форм і засвоєння техніки їх використання;
- вивчення загальних особливостей фармакодинаміки та біотрансформації лікарських препаратів та їх впливу на окремі системи і органи сільськогосподарських тварин.

Тематичний блок «Клінічна діагностика хвороб тварин»:

- відпрацювання методів фіксації тварин різних видів та основні (загально-клінічні) методи їх дослідження;
- формування навичок проведення реєстрації, збирання анамнезу і визначення габітусу хворих тварин;
- проведення клінічного дослідження сільськогосподарських тварин різних видів; оволодіння технікою дослідження функціонального стану серцево-судинної системи, системи дихання, органів травлення, сечової і нервової систем, технікою відбору проб крові, сечі, вмістимого рубця і інших біологічних субстратів, методами дослідження крові, сечі, фекалій тварин;
- формування навичок проведення рентгенологічного дослідження хворих тварин;
- проведення діагностичної оцінки результатів дослідження.

Тематичний блок «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія»:

- відпрацювання техніки проведення фіксації та знерухомлення різних видів тварин під час проведення хірургічних операцій;
- ознайомлення, підбір та засвоєння техніки застосування хірургічного інструментарію, обладнання, а також медикаментів та перев'язувальних засобів, необхідних у процесі виконання конкретних оперативних втручань;
- використання методів профілактики хірургічної інфекції під час масових кастрацій та інших видів хірургічної роботи в операційній та в умовах ферм чи ветеринарно-лікувальних установ;
- проведення різних видів знеболювання, в тому числі застосування новокаїнових блокад як методу патогенетичної терапії;
- відпрацювання різних методів і техніки введення лікарських речовин (ін'єкцій, інфузій) та пункцій;
- освоєння техніки роз'єднання і з'єднання тканин та способів зупинки кровотечі;
- відпрацювання техніки накладання різних видів пов'язок;
- відпрацювання техніки виконання різних оперативних прийомів і операцій.

Тематичний блок «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин»:

- закріплення в умовах тваринницького господарства теоретичних знань і практичних навичок з біотехнології відтворення тварин;
- засвоєння методів діагностики вагітності і неплідності, діагностики і терапії акушерських та гінекологічних захворювань, здійснення заходів щодо профілактики цих хвороб;
- розв'язання практичних питань з акушерства, гінекології і біотехнології розмноження тварин в умовах виробництва.

Тематичний блок «Ветеринарна вірусологія»:

- опанування техніки безпеки, особливості одержання і транспортування патологічного матеріалу для вірусологічних досліджень, особливості оформлення документації;
- опрацювання навичок приготування вірусомісного матеріалу та зараження лабораторних тварин і курячих ембріонів, первинно- трипсинізованих культур клітин, вивчення під мікроскопом різних видів цитопатогенної дії;

- оволодіння навичками титрування вірусів, вираження титрів вірусу у летальних та інфекційних дозах;
- опанування серологічної діагностики, методики постановки реакцій гемаглютинацій, реакції уповільненої преципітації, дифузної преципітації та нейтралізації; реакції зв'язування комплементу та її особливості при типуванні вірусу ящуру; експрес-діагностики вірусних хвороб тварин.

Проходження навчальної практики «Комплексна навчально-клінічна практика» сприяє формуванню:

компетентностей:

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної галузі та професії;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

фахові:

- здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних;
- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати;
- здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин;
- здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності;
- здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології;
- здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

програмних результатів навчання:

- знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини;
- визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології;
- визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини;

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

1.4. Навчальна практика «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин незаразної етіології»

Метою навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин незаразної етіології» є: закріплення теоретичних знань і надбання практичних навичок з діагностики, лікування і профілактики внутрішніх захворювань; з організації і проведення хірургічної роботи в умовах господарства.

Мета навчальної практики реалізується у процесі опанування здобувачами вищої освіти тематичних блоків (табл. 5).

Таблиця 5

Тематичні блоки навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин незаразної етіології» здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина

Тематичний блок навчальної практики	Обсяг тематичного блоку, годин		Назва кафедри, яка здійснюватиме керівництво тематичним блоком
	кредитів ЄКТС	годин	
Внутрішні хвороби тварин	1,5	45	Терапії імені професора П. І. Локеса
Загальна та спеціальна хірургія	1,5	45	Хірургії та акушерства
Разом	3,0	90	

Завдання навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин незаразної етіології» відповідає тематичним блокам:

Тематичний блок «Внутрішні хвороби тварин»:

- на основі даних анамнезу, умов утримання, годівлі і експлуатації тварин, знання етіології та патогенезу хвороб, враховуючи видові, порідні та індивідуальні особливості тварин, застосовуючи способи фізіо-, дієто- і фармакотерапії отримати навички: дослідження тварин із застосуванням загальних і інструментальних методів; отримання у тварин біологічні рідини та тканини для клінічного дослідження; виявлення симптомів хвороб тварин; заповнення історії хвороби та додатків до неї; формування кваліфікованого висновку за результатами дослідження; проведення диспансеризацію тварин; фіксування тварин при проведенні клінічного дослідження та отриманні матеріалу для лабораторного аналізу; проведення дослідження тварин із застосуванням сучасних діагностичних приладів (ендоскопів, ультразвукових установок, електрокардіографів та інших), робити висновок за результатами дослідження;
- в умовах господарств, лабораторії і клініки кафедри провести диспансеризацію великої рогатої худоби, придбати навички постановки діагнозу, лікування тварин і профілактики захворювань, відпрацювати прийоми і методи терапевтичної техніки, лабораторного дослідження біологічних субстратів (крові, сечі, тощо); провести профілактичні обробки тварин (телят, свиней);

- засвоїти методи загальної терапії (дієтотерапія, фармакотерапія, фізіотерапія); скласти план заходів по загальній профілактиці внутрішніх захворювань тварин.
Тематичний блок «Загальна та спеціальна хірургія»:
- в області голови: лицева частина голови і білявушна область (хірургічне лікування гайморитів, травм м'язової та кісткової тканини, оперативні та консервативні способи лікування актіномікозу, гнійних форм отиту та ін.); ротова порожнина (дослідження ротової порожнини, лікування виразкового стоматиту, операція при одонтогенному остеомієліті та ін.);
- в області потилиці та шиї: лікування бурситів потилиці, консервативні та оперативні способи лікування флебитів, відкритих і закритих травм та ін.;
- в області грудей, холки та спини: засвоєння методів патогенетичної терапії в торакальній хірургії, лікування травм поверхневої та глибокої структури холки і спини, діагностика і лікування травм хребта, лікування саден, потертостей та ін.;
- в абдомінальній хірургії: лікування проникаючих і непроникаючих ран черевної стінки, оперативні та консервативні способи лікування перитонитів, герніотомія, допомога при травмах і випадінні прямої кишки, патогенетична терапія в абдомінальній хірургії;
- діагностика і прийоми лікування в андрології: лікування ускладнень після кастрацій, оперативне видалення новоутворень на статевому члені, лікування поститів, фімозу, парафімозу та ін.;
- при захворюванні кінцівок: лікування артритів, тендовагінітів, захворювань дистальної частини кінцівки, діагностика і лікування парезів і паралічів, діагностика травм кісток грудної і тазової кінцівок, лікування флегмонозних процесів в області стегна, передпліччя та ін.

Проходження навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин незаразної етіології» сприяє формуванню:

компетентностей:

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові:

- здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних;
- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;

- здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу;
- здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі;
- здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати;
- здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби;
- здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції;
- здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності;
- здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення;
- здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг та документообіг під час професійної діяльності.

програмних результатів навчання:

- знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини;
- визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології;
- визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини;
- установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень;
- демонструвати розуміння особливостей діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур у сучасних умовах господарювання;
- збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин;
- пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів, хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань;
- розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини;
- формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

1.5. Навчальна практика «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної етіології»

Метою навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної етіології» є: закріплення теоретичних знань, набуття практичних навичок при проведенні діагностичних, лікувальних та профілактичних заходів щодо інвазійних хвороб тварин; здобуття практичних навичок і закріплення теоретичних знань з курсу загальної і спеціальної епізоотології в умовах Регіональної державної лабораторії Держпродспоживслужби в Полтавській області, лабораторій кафедр та у господарствах.

Мета навчальної практики реалізується у процесі опанування здобувачами вищої освіти тематичних блоків (табл. 6).

Таблиця 6

Тематичні блоки навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної етіології» здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина

Тематичний блок навчальної практики	Обсяг тематичного блоку, годин		Назва кафедри, яка здійснюватиме керівництво тематичним блоком
	кредитів ЄКТС	годин	
Паразитологія та інвазійні хвороби тварин	1,5	45	Паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
Епізоотологія та інфекційні хвороби	1,5	45	Інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки
Разом	3,0	90	

Завдання початкової практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної етіології» відповідає тематичним блокам:

Тематичний блок «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин»

- проведення огляду хворої тварини та правильний відбір матеріалу для досліджень;
- застосування методів життєвої лабораторної й диференційної діагностики протозоозів, гельмінтозів, акарозів та ентомозів сільськогосподарських та непродуктивних тварин;
- застосування методів посмертної лабораторної й диференційної діагностики протозоозів, гельмінтозів, акарозів та ентомозів сільськогосподарських та непродуктивних тварин;
- засвоєння методики призначення лікарських препаратів, виписування рецептів за інвазійних хвороб тварин.

Тематичний блок «Епізоотологія та інфекційні хвороби»

- проведення аналізу епізоотичної ситуації щодо інфекційних хвороб тварин в країні, області, районі;
- проведення аналізу епізоотичної ситуації щодо інфекційних хвороб тварин, на основі повного епізоотичного обстеження господарства;
- ознайомлення з ветеринарною документацією лабораторії ветеринарної медицини та господарства;

- засвоєння методики зажиттєвої та посмертної діагностики інфекційних хвороб тварин;
- засвоєння основних принципів планування епізоотичних заходів у господарствах різних форм власності;
- проведення відбору, пакування, фіксування і пересилки проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- особиста участь у проведенні планових діагностичних досліджень поголів'я тварин в умовах господарства або лабораторії ветеринарної медицини;
- особиста участь у проведенні лікувальних маніпуляцій хворих на інфекційні захворювання тварин з використанням необхідного інструментарію та біопрепаратів;
- дотримання правил охорони праці та безпеки життєдіяльності, асептики та антисептики у здійсненні планових чи вимушених протиепізоотичних та лікувальних заходів у господарстві та проведенні лабораторних досліджень.

Проходження навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної етіології» сприяє формуванню компетентностей:

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної галузі та професії;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, вести здоровий спосіб життя.

фахові:

- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати;

- здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин;
- здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності;
- здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології;
- здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг та документообіг під час професійної діяльності;
- здатність визначати поживність кормів, норми годівлі тварин при різній продуктивності; складати повноцінні раціони, відбирати середню пробу кормів для аналізу та готувати корми для аналізу, оцінювати якість кормів.

програмних результатів навчання:

- знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини;
- установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень;
- демонструвати розуміння особливостей діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур у сучасних умовах господарювання;
- пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів, хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань;
- розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини;
- здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження;
- формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

1.6. Виробнича практика

Метою виробничої практики є: поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти, опанування сучасних прийомів, методів та знарядь праці в галузі ветеринарної медицини; виховання потреби поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Завдання виробничої практики:

- відпрацювання методів досліджень тварин, діагностики та терапії захворювань;

- проведення диспансеризації, використання клінічних і лабораторних методів діагностики в умовах виробництва;
- проведення судово-ветеринарної експертизи.

Проходження виробничої практики сприяє формуванню:
компетентностей:

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної галузі та професії;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, вести здоровий спосіб життя.

фахові:

- здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних;
- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу;
- здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі;
- здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати;

- здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби;
- здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції;
- здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин;
- здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності;
- здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології;
- здатність проводити судово-ветеринарну експертизу;
- здатність організовувати нагляд і контроль виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження;
- здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині;
- здатність використовувати спеціалізовані програмні засоби для виконання професійних завдань;
- здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення;
- здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг та документообіг під час професійної діяльності;
- здатність організовувати роботу відповідно до вимог охорони праці, цивільного захисту;
- здатність визначати поживність кормів, норми годівлі тварин при різній продуктивності; складати повноцінні раціони, відбирати середню пробу кормів для аналізу та готувати корми для аналізу, оцінювати якість кормів.

програмних результатів навчання:

- знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини;
- визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології;
- визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини;
- установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень;
- демонструвати розуміння особливостей діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур у сучасних умовах господарювання;
- використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій;
- збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин;

- пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів, хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань;
- розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини;
- здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності;
- створювати в колективах атмосферу для обговорення нагальних питань з урахуванням професійної етики, позитивної соціальної та емоційної поведінки, поваги до етичних принципів та стандартів;
- пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження;
- формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів;
- розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології;
- узагальнювати показники економічного розвитку та відомості щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування;
- розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування;
- знати правила та законодавчі нормативні акти щодо нагляду і контролю виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження;
- розуміти логічну послідовність дій та вміти оформляти відповідну документацію під час проведення судово-ветеринарної експертизи;
- знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин;
- знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині;
- знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин;
- здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення;
- володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань;
- застосовувати знання з охорони праці, цивільного захисту при розробці критеріїв прийняття і реалізації управлінських рішень з використанням відповідних методів та принципів у сфері професійної діяльності;
- спілкуватись в усній та письмовій формі державною, іноземною мовою у професійній діяльності;

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;
- знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, визначати, засвоювати та запам'ятовувати базові принципи філософії, психології, педагогіки, соціології, логіки, факти вітчизняної історії та культури.

1.7. Переддипломна практика

Метою переддипломної практики є: підготовка здобувачами вищої освіти індивідуального завдання (завдання на кваліфікаційну роботу) з усебічного вивчення конкретної проблеми за темою кваліфікаційної роботи, збір та опрацювання практичних і статистичних матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи; поглиблення і вдосконалення набутих студентами компетентностей та підготовка їх до трудової діяльності.

Завдання переддипломної практики:

- формування у здобувачів вищої освіти комплексу умінь і навичок, щодо розв'язання складних задач і проблем у сфері ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;
- формування вміння працювати з фактичним матеріалом, аналізувати, узагальнювати і використовувати його для написання кваліфікаційної роботи, та набуття навичок роботи за фахом.

Проходження переддипломної практики сприяє формуванню:
компетентностей:

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної галузі та професії;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, вести здоровий спосіб життя.

фахові:

- здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних;
- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;
- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу;
- здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі;
- здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати;
- здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби;
- здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції;
- здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин;
- здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності;
- здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології;
- здатність проводити судово-ветеринарну експертизу;
- здатність організовувати нагляд і контроль виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження;
- здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині;
- здатність використовувати спеціалізовані програмні засоби для виконання професійних завдань;
- здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення;

- здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг та документообіг під час професійної діяльності;
- здатність організовувати роботу відповідно до вимог охорони праці, цивільного захисту;
- здатність визначати поживність кормів, норми годівлі тварин при різній продуктивності; складати повноцінні раціони, відбирати середню пробу кормів для аналізу та готувати корми для аналізу, оцінювати якість кормів.

програмних результатів навчання:

- знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини;
- визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології;
- визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини;
- установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень;
- демонструвати розуміння особливостей діяльності лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур у сучасних умовах господарювання;
- використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій;
- збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин;
- пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів, хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань;
- розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини;
- здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності;
- створювати в колективах атмосферу для обговорення нагальних питань з урахуванням професійної етики, позитивної соціальної та емоційної поведінки, поваги до етичних принципів та стандартів;
- пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження;
- формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів;
- розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології;

- узагальнювати показники економічного розвитку та відомості щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування;
- розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування;
- знати правила та законодавчі нормативні акти щодо нагляду і контролю виробництва, зберігання, транспортування та реалізації продукції тваринного і рослинного походження;
- розуміти логічну послідовність дій та вміти оформляти відповідну документацію під час проведення судово-ветеринарної експертизи;
- знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин;
- знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині;
- знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин;
- здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення;
- володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань;
- застосовувати знання з охорони праці, цивільного захисту при розробці критеріїв прийняття і реалізації управлінських рішень з використанням відповідних методів та принципів у сфері професійної діяльності;
- спілкуватись в усній та письмовій формі державною, іноземною мовою у професійній діяльності;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;
- знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, визначати, засвоювати та запам'ятовувати базові принципи філософії, психології, педагогіки, соціології, логіки, факти вітчизняної історії та культури.

2. ЗМІСТ ПРАКТИК

2.1. Навчальна практика «Навчально-ознайомча практика»

Тематичний блок «Лікарські рослини»:

Тема 1. Загальний огляд рослинного світу

Ознайомлення з лікарською флорою у природних умовах. Умови росту кущів, дерев, чагарників, рослин, які мають квіти, ростуть біля водойм, на схилах та у лісі.

Тема 2. Рослини, що проявляють лікарські властивості і впливають на загальну резистентність

Дослідження рослин в умовах Ботанічного саду Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (грядки лікарських рослин, дерева, кущі).

Тема 3. Рослини, що діють зовнішньо

Дослідження рослин, що проявляють лікарські властивості в умовах Ботанічного саду Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (оранжереї).

Тема 4. Рослини, які проявляють протизапальні властивості

Дослідження лікарських рослин колекційних ділянок Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Тема 5. Рослини, які містять слиз; впливають на дихальну систему

Ознайомлення із лікарськими рослинами в природних умовах на базі Державного історико-культурного заповідника «Поле Полтавської битви».

Тема 6. Рослини, які впливають на серце. Рослини, що є полівітамінами

Знайомство і збір лікарських рослин в природних умовах Полтавського дендропарку.

Тема 7. Рослини, які діють на апарат травлення

Дослідження лікарської флори Полтавського дослідного поля Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції ім. М. І. Вавілова.

Тема 8. Рослини, що діють на центральну нервову систему

Ознайомлення із лікарською флорою околиць Христо-Воздвиженського жіночого монастиря. Особливості заростей болиголова плямистого, собачої кропиви та мати-й-мачухи біля монастирського водосховища.

Тема 9. Рослини, які діють антигельмінтно

Дослідження ботанічного складу флори берегів р. Ворскла.

Тема 10. Рослини, які діють діуретично

Дослідження рослин в природних умовах та колекційних ділянок аграрно-економічного коледжу Полтавської державної аграрної академії.

Тематичний блок «Анатомія свійських тварин»:

Тема 1. Загальні дані про поведження із тваринами та поділ їх тіл на анатомічні частини і ділянки.

Вивчення правил техніки безпеки при роботі з тваринами. Правила поведження з тваринами різних видів (кіньми, свинями, рогатою худобою, собаками, котами). Головні методи фіксації тварин різних видів. Визначення на тваринах та скелетах частин, відділів та ділянок тіла і статі тварин. Демонстрація площин, напрямків і поверхонь на тулубі, голові та кінцівках.

Тема 2. Апарату руху. Остеологія.

Вивчення будови кістки як органу та скелету. Поділ скелету на відділи та ланки. Особливості будови кісток скелету різних видів свійських тварин. Проекції на шкіру кісток черепа, поясів і вільних кінцівок, хребетного стовпа. Визначення проекції на шкіру основних кісткових орієнтирів тазу, маклаків, сідничних горбів, лопатки; суглобів голови, ший та тулуба. Демонстрація будови та топографії на

тварині та органах. Оформлення зошита та щоденника практики.

Тема 3. Синдесмологія.

Вивчення з'єднань кісток. Окремий розгляд неперервних з'єднань кісток скелету тварин та перервних з'єднань (суглобів) грудної та тазової кінцівок, голови та хребетного стовпа. Зв'язки хребетного стовпа та суглобів. Внутрісуглобові зв'язки. Демонстрація будови та топографії на тварині.

Тема 4. Міологія. Характеристика будови скелетних м'язів.

Вивчення будови, розміщення та функції м'язів. Визначення проекції на шкіру м'язів голови, хребетного стовпа, грудної та черевної стінок, м'язів кінцівок. Проекції на шкіру місць закріплення сухожилків м'язів. Проекція діафрагми. Допоміжні пристосування м'язів. Сезамоподібні кісточки. Демонстрація будови та топографії на тварині.

Тема 5. Загальний шкірний покрив та його похідні.

Вивчення будови шкіри на тваринах. Будова похідних шкіри - волосся, м'якушів, залоз. Особливості будови молочних залоз різних видів свійських тварин. Будова та функція кігтів, нігтів, копита, ратиць та рогу тварин. Демонстрація будови та топографії на тварині.

Тема 6. Спланхнологія. Порожнини тіла та серозні порожнини.

Вивчення порожнин тіла та серозних порожнин. Поділ черевної порожнини на відділи та ділянки. Проекції на шкіру меж порожнин тіла, відділів та ділянок порожнин. Проекція діафрагми. Топографія внутрішніх органів у порожнинах тіла та їх проекції на шкіру тварин.

Тема 7. Апарат травлення.

Вивчення топографії, будови та проекції на шкіру органів травлення – похідних головної, передньої, середньої та задньої кишок тварин. Позначення меж на тварині. Вивчення будови при розтині. У забійному цеху вивчаються особливості розміщення органів травлення тварин. Будова кожного з органів системи з визначенням видових особливостей. Проведення кишечника, визначення меж, наявність та кількість теній тощо.

Тема 8. Будова апарату дихання та окремих його органів.

Вивчення топографії, будови та проекції на шкіру гортані, трахеї та легень. Позначення меж на тварині. Вивчення будови при препаруванні. Визначення особливостей будови носа і носових порожнин тварин.

Тема 9. Сечостатевий апарат самців і самок.

Вивчення топографії, будови та проекції на шкірний покрив органів сечовиділення та відтворення самок свійських тварин. Топографія та зовнішня і внутрішня будова органів відтворення самців свійських тварин. Пахові кільця та паховий канал. Позначення меж на тварині. Вивчення будови при препаруванні.

Тема 10. Ангіологія.

Вивчення будови, топографії та визначення проекції на шкіру серця тварин. Особливості зовнішнього вигляду і будови артерій, вен та лімфатичних судин. Топографія магістральних артерій та вен великого і малого кіл кровообігу. Яремний жолоб. Зовнішня яремна вена. Її топографія та значення для практичної ветеринарної медицини. Система ворітної вени. Топографія артерій, які застосовують для визначення стану та кількості ударів пульсу (лицева, серединна

хвостова, передня великогомілкова, плечова чи серединна). Позначення меж на тварині. Вивчення будови при препаруванні.

Тема 11. Лімфатична система та система кровотворних і лімфоїдних органів

Вивчення будови та функції лімфатичного вузла. Лімфатичні центри тіла тварини. Поверхневі лімфатичні центри, які мають важливе клінічне значення. Особливості топографії та будови червоного кісткового мозку, тимуса, селезінки, мигдаликів, одиноких лімфоїдних вузликів та їх скупчень (пейсерових бляшок). Топографія, позначення меж на тварині. Вивчення будови при препаруванні.

Тематичний блок «Ветеринарно-санітарна практика»:

Тема 1. Робота клінік ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарні заходи.

Інструктаж з безпеки життєдіяльності. Загальна характеристика клінік ветеринарної медицини. Підготовка необхідних дезінфікуючих розчинів; проведення дезінфекції приміщень для амбулаторно хворих тварин, вольєрів, операційних столів, предметів малої механізації та ін.; допомога у фіксуванні пацієнтів клініки під час обстежень та надання лікарської допомоги; проведення необхідних маніпуляцій щодо підготовки операційного поля, місця ін'єкцій тощо.

Тема 2. Ветеринарно-санітарний контроль на тваринницьких підприємствах.

Інструктаж з безпеки життєдіяльності. Ветеринарні об'єкти на тваринницьких підприємствах. Методика проведення процедур: допомога спеціалістам в огляді і лікуванні тварин; стерилізація хірургічних та акушерських інструментів; підготовка пробірок для взяття крові; обробка місць ін'єкцій та інших хірургічних втручань; відбирання проб кормів, молока, патологічного матеріалу та інших субстратів для лабораторних досліджень; підготовка дезрозчинів та заправлення ними постійно діючих дезбар'єрів, дезковриків тощо. Ветеринарно-санітарні вимоги до приміщень віварію та їх призначення. Система утримання тварин. Оцінка мікроклімату приміщень.

Тема 3. Ветеринарно-санітарний контроль у віварію.

Інструктаж з безпеки життєдіяльності. Ветеринарно-санітарні вимоги до приміщень віварію та їх призначення. Система утримання тварин. Оцінка мікроклімату приміщень.

Тема 4. Формування навичок роботи санітара в лабораторії ветеринарної медицини.

Інструктаж з безпеки життєдіяльності. Підготовка до використання лабораторного посуду, пробірок, інструментів, обладнання; знезараження відпрацьованого матеріалу; приготування розчинів, реактивів, живильних середовищ, матеріалів для досліджень; стеження за санітарним станом лабораторних приміщень, віваріїв; проведення дезінфекції обладнання (столів, термостатів, центрифуг).

Тема 5. Ветеринарно-санітарні вимоги до утримання різних видів тварин.

Ветеринарно-санітарні вимоги до систем і способів утримання різних видів тварин. Гігієна тварин та методи її контролю. Забезпечення здоров'я тварин та якості і безпечності продукції. Оформлення матеріалів санітарного стану екопарку Ковалівка.

2.2. Навчальна практика «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок»

Тематичний блок «Годівля тварин та основи кормовиробництва»:

Тема 1. Науковий підхід до годівлі сільськогосподарських тварин.

Ввідний інструктаж для студентів. Ознайомлення з програмою практики. Ознайомлення з науковою тематикою та напрямками роботи лабораторії зоотехнічного аналізу Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН України.

Тема 2. Технології виробництва кормів.

Ознайомлення з напрямками роботи та технологією виробництва кормів на дослідних полях Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН України

Тема 3. Технології заготівлі і зберігання кормів.

Ознайомлення з технологією заготівлі, зберігання та підготовки до згодовування і режимів годівлі великої рогатої худоби різних - вікових груп на ПАТ «Полтаваплемсервіс»

Тема 4. Особливості годівлі тварин і птиці в науково-навчальній лабораторії Полтавської державної аграрної академії.

Ознайомлення з особливостями годівлі тварин і птиці в науково-навчальній лабораторії Полтавської державної аграрної академії Організація і проведення заготівлі зелених і соковитих кормів на території ботанічного саду Полтавського національного педагогічного університету. Вивчення технології виготовлення високо протеїнових кормових добавок шротів та макухи з соняшнику, насіння сої в умовах ТОВ «Кернел-трейд».

Тема 5. Наукова тематика навчально-наукової лабораторії факультету ТВППТ.

Ознайомлення з науковою тематикою та напрямками роботи навчально-наукової лабораторії факультету ТВППТ.

Аналіз результатів проходження практики. Підготовка та захист матеріалів щоденника практики.

Тематичний блок «Ветеринарна мікробіологія»:

Тема 1. Знайомство з обласною лабораторією ветеринарної медицини.

Вивчення техніки безпеки в мікробіологічній лабораторії. Ознайомлення з обладнанням мікробіологічної лабораторії. Вивчення особливості одержання та транспортування патологічного матеріалу для бактеріологічних досліджень. Вивчення особливості оформлення документації.

Тема 2. Виготовлення мазків патологічного матеріалу, їх фарбування та вивчення під мікроскопом з метою встановлення попереднього діагнозу.

Вивчення методу приготування мазків. Вивчити методи фіксації мазків. Проведення простого і складного методів фарбування мазків.

Тема 3. Відпрацювання практичних навичок культивування мікроорганізмів на різних живильних середовищах. Вивчення характеру росту колоній з метою встановлення заключного діагнозу.

Відпрацювання техніки посіву мікроорганізмів на живильні середовища. Оволодіння особливості посіву на середовища для анаеробів. Вивчення методів виділення чистої культури.

Тема 4. Оволодіння методів проведення біопроби. Мікробіологічне дослідження лабораторних тварин після проведення біопроби.

Ознайомлення із правилами відбору і консервування патологічного матеріалу. Освоєння методики зараження лабораторних тварин.

Тема 5. Серологічна діагностика. Постановка реакцій аглютинації, мікроаглютинації та лізису. Титрування комплементу та гемолізіну для постановки РЗК та РТЗК.

Відпрацювання техніки постановки реакції аглютинації на прикладі класичного методу. Відпрацювання техніки проведення титрації гемолізіну та комплементу

Тематичний блок «Гігієна тварин»:

Тема 1. Гігієна повітря.

Оцінка фізичних властивостей повітря. Визначення температури, вологості, руху повітря, бактеріальної і механічної забрудненості повітря. Гігієнічне значення хімічного складу повітря.

Тема 2. Гігієна води.

Санітарна оцінка джерел і систем водопостачання ферм. Визначення основних фізичних і бактеріологічних показників води.

Тема 3. Гігієна ґрунту і кормів.

Гігієнічна оцінка ґрунту та кормів за фізичними, хімічними і біологічними показниками. Визначення основних фізичних і бактеріологічних показників кормів.

Тема 4. Санітарія.

Санітарний захист ферм та комплексів. Санітарні об'єкти та зони. Дезінфекція, дезінсекція та дератизація тваринницьких об'єктів. Методи утилізації трупів тварин.

Тематичний блок «Хіміко-бактеріологічний аналіз»:

Тема 1. Вивчення роботи Регіональної лабораторії ветеринарної медицини у Полтавській області.

Вивчення роботи лабораторії ветеринарної медицини та призначення хіміко-токсикологічного відділу в її складі. Вивчення техніки безпеки, особливостей одержання та транспортування патологічного матеріалу для хіміко-токсикологічних досліджень, особливості оформлення документації.

Тема 2. Виготовлення фільтрувальних матеріалів. Центрифугування.

Вивчення техніки виготовлення простого та складчастого фільтрів. Освоєння техніки фільтрування через паперові фільтри та фільтрування під вакуумом. Вивчення бактеріальних фільтрів. Ознайомлення студентів з правилами роботи з центрифугою.

Тема 3. Анілінові синтетичні барвники. Методи стерилізації.

Освоєння методики виготовлення водних, спиртово-водних та спиртових розчинів барвників. Підготовка матеріалу до стерилізації. Вивчення фізичних, механічних та хімічних методів стерилізації.

Тема 4. Біологічні методи дослідження мікроорганізмів.

Ознайомлення з методами фіксації та мічення лабораторних тварин. Вивчення методів зараження лабораторних тварин. Ознайомлення з правилами проведення розтину трупів лабораторних тварин.

Тема 5. Мікробіологічні методи дослідження води, ґрунту та повітря. Санітарно-мікологічне дослідження кормів.

Ознайомлення із правилами відбору проб води, ґрунту, повітря та кормів для дослідження. Визначення токсичності кормів.

2.3. Навчальна практика «Комплексна навчально-клінічна практика»

Тематичний блок «Ветеринарна фармакологія»:

Тема 1. Загальна фармакологія

Характеристика та систематизація різних груп лікарських препаратів, які знаходяться в лабораторії фармакології кафедри. Правила зберігання лікарських засобів, відпуск ліків за рецептами.

Тема 2. Технологія виготовлення лікарських форм

Умови в лабораторії при виготовленні лікарських форм. Характеристика лікарських форм. Виписування рецептів на спеціальних бланках. Правильне оформлення рецептів.

Тема 3. Технологія виготовлення твердих лікарських форм

Виготовлення порошків різного діаметру часточок. Виготовлення зборів із застосуванням висушених лікарських рослин та порошків. Правила виготовлення присипок.

Тема 4. Технологія виготовлення щільних і м'яких лікарських форм

Виготовлення болюсів та пілюль. Основи для виготовлення мазей, технологія виготовлення паст. Виготовлення рідких мазей-лініментів.

Тема 5. Технологія виготовлення рідких лікарських форм

Виготовлення розчинів, мікстур, настоїв, відварів, емульсій, настоянок. Правила виписування їх у рецептах.

Тематичний блок «Клінічна діагностика хвороб тварин»:

Тема 1. Загальна діагностика

Відпрацювання методів фіксації різних видів тварин та основних методів їх дослідження: огляду, пальпації, перкусії, аускультації.

Згідно схеми клінічного дослідження проводять реєстрацію тварин, збір даних анамнезу, проводять загальне дослідження, набувають практичні навички по визначенню габітусу тварин. Оволодівають методами дослідження шкіри, підшкірної клітковини, слизових оболонок та поверхневих лімфатичних вузлів. Проведення термометрії та оцінювання отриманих результатів.

Знайомство з клінічною документацією.

Тема 2. Дослідження серцево-судинної системи

Відпрацювання схеми і методів клінічного дослідження ділянки серця у тварин, дослідження серцевого поштовху та його зміни, проведення перкусії ділянки серця. Порядок проведення аускультатії серця, визначення його тонів, їх походження, характеристика та зміни. Шуми серця, їх класифікація, походження і характеристика. Диференціація екзо- і ендокардіальних шумів. Проведення вимірювання артеріального і венозного кров'яного пульсу.

Проведення функціональної діагностики стану серцево-судинної системи.

Проведення оцінювання отриманих результатів.

Тема 3. Дослідження дихальної системи

Відпрацювання плану і методів дослідження дихальної системи. Дослідження дихальних рухів. Клінічні прояви задишки і її форми. Кашель і його оцінювання. Дослідження верхнього відділу органів дихання. Огляд, пальпація і перкусія грудної клітки. Порядок і методу аускультатії легень. Дати клінічну оцінку фізіологічних і патологічних дихальних шумів. Проведення додаткових та функціональних методів дослідження системи органів дихання.

Тема 4. Дослідження органів травлення

Відпрацювання плану і методів дослідження системи травлення. Дослідження апетиту, спраги, приймання корму та води, жування, ковтання, жуйка, відригування, та блювання. Дослідження рота та органів ротової порожнини. Дослідження глотки і стравоходу. Дослідження черева, передшлунків і сичуга жуйних тварин. Дослідження шлунку у моногастричних тварин. Дослідження кишечника й акту дефекації у жуйних, коней, свиней та м'ясоїдних тварин. Проаналізувати анатомо-фізіологічні особливості печінки, основні та функціональні методи дослідження печінки у різних видів тварин. Відпрацювання спеціальних методів дослідження органів травлення.

Тема 5. Дослідження системи крові

Відпрацювання правила відбору зразків крові для лабораторного дослідження. Проведення дослідження гематологічного, морфологічного і біохімічного складу крові та діагностичне значення.

Тема 6. Дослідження сечової системи

Відпрацювання плану і методів дослідження органів сечової системи. Розлади сечоутворення і сечовиділення. Оцінювання функціонального стану нирок. Дослідження сечі та її осаду.

Тема 7. Дослідження нервової системи

Відпрацювання плану і методів дослідження нервової системи. Дослідження поведінки, черепа і хребта, органів чуття, поверхневої і глибокої чутливості та поведінки тварин. Дослідження рухової сфери, її розлади. Дослідження рефлексів і вегетативного відділу нервової системи.

Тема 8. Діагностика порушень обміну речовин

Відпрацювання плану і методів дослідження обміну речовин у тварин, особливості перебігу, діагностики макро- та мікроелементозів і вітамінного обмінів.

Тематичний блок «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія»:

Тема 1. Техніка безпеки при роботі з тваринами і методи фіксації.

Відпрацювання методів фіксації різних видів тварин: фіксація великої рогатої худоби (фіксація у стоячому положенні; фіксація у лежачому положенні за способом Гесса, Мадсена, італійським і кавказьким способами; фіксація у станках і на операційних столах); фіксація коней (відпрацювання способів фіксації у стоячому положенні; фіксація у лежачому положенні російським методом і за способом Решетняка); фіксація свиней (відпрацювання методів фіксації свиней у стоячому положенні на операційних столах і спеціальних пристосуваннях у лежачому положенні; відпрацювання способів повалу дорослих свиней за Андреевим і Хааке); фіксація собак і кішок (відпрацювання способів фіксації на операційних столах).

Тема 2. Відпрацювання методів введення лікарських речовин у різних видів тварин. Десмургія.

Виконання внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових, інтрааортальних та внутрішньовенних ін'єкцій; відпрацювання способів накладання циркулярних, спіральних, повзучих, восьмиподібних бинтових пов'язок, а також пов'язок на роги, копита, хвіст; відпрацювання способів накладання спеціальних пов'язок (косинкових, пращових, лігатурних, каркасних, клейових, іммобілізуючих).

Тема 3. Операції на голові.

Новокаїнові блокади у ділянці голови (блокада лобового нерва, підблокового нерва, підчочномкового нерва, нижньощелепового нерва; верхньощелепового нерва; нерва рогу у великої рогатої худоби; луночково-нижньощелепового і підборідного нервів); ампутація рогових відростків кривавим і безкровним способами; попередження росту рогів у телят (хімічний, термічний і механічний способи); введення вгамувального кільця бугаям; енуклеація очного яблука.

Тема 4. Кастрація самців і самок сільськогосподарських та дрібних тварин.

Кастрація кнурців (кастрація з обриванням сім'яного канатика – „на відрив”; кастрація із застосуванням лігатури – „на лігатуру”); кастрація бугайців (кривавим способом – закритим і відкритим; безкровним – перкутанним способом); кастрація свинок (оваріоектомія, оваріогістероектомія); кастрація кролів; кастрація кобелів і котів; кастрація сук і кішок.

Тема 5. Герніотомія у тварин.

Операції з приводу пахвинно-мошонкових гриж у кнурців (фіксація, знеболювання, техніка оперативного втручання); операції з приводу пупкових гриж у кнурців, свинок, бугайців і теличок (фіксація, знеболювання, техніка оперативного втручання різними способами).

Тема 6. Операції на грудній і тазовій кінцівках.

Провідникова анестезія нервів грудної і тазової кінцівок (блокада нервів для знеболювання зап'ястка чи заплюсни за Артмейером; блокада нервів у ділянці п'ястка чи плюсни за Шабровим; блокада за Регнері; блокада за Зиковим; циркулярний новокаїновий блок); пункція суглобів, бурс і сухожилкових піхв; ампутація пальця та екзартикуляція третьої фаланги у великої рогатої худоби.

Тема 7. Відпрацювання техніки виконання новокаїнових блокад.

Блокада субатлантичної рефлексогенної зони за А.М. Голіковим і С.Т. Шитовим); блокада вагосимпатичного шийного стовбура за В.Г. Куликом; блокада каудального шийного симпатичного ганглія за методом І.А. Федотова; блокада зірчастого ганглія за К.І. Шакаловим; блокада грудних нутряних нервів та симпатичних пограничних стовбурів за М.Ш. Шакуровим; інтраплевральна блокада за Р.З. Курбановим; надплевральна блокада черевних нервів і пограничних симпатичних стовбурів за В.В. Мосіним; паралюмбальна блокада (методи І.І. Магди і Б.О. Башкірова); провідникова анестезія нервів статевого члена за І.І. Вороніним, С.Г. Ісаєвим; блокада промежнинних нервів за способом І.І. Магди; блокада тазового сплетіння за А.Д. Ноздрачовим; паранефральна блокада (методи І.Я. Тихоніна і М.М. Сенькіна); низька і висока сакральна анестезія; відпрацювання методу короткої новокаїнової блокади.

Тематичний блок «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин»:

Тема 1. Штучне осіменіння самок.

Відпрацювання методів отримання сперми, оцінки її якості. Розморожування та оцінка якості сперми перед осіменінням перед осіменінням. Відпрацювання методів штучного осіменіння самок.

Тема 2. Фізіологія вагітності.

Відпрацювання методів діагностики вагітності.

Тема 3. Патологія вагітності.

Діагностика, лікування та профілактика патології вагітності у тварин. Диспансеризація сухостійних корів.

Тема 4. Фізіологія родів.

Акушерське дослідження тварин при пологах, надання допомоги роділлі та новонародженому.

Тема 5. Патологія родів.

Діагностика патології родів та надання родопомочі роділлі та новонародженому.

Тема 6. Фізіологія і патології післяродового періоду.

Акушерська диспансеризація корів у післяродовому періоді. Діагностика, лікування та профілактика післяродових ускладнень у тварин. Місце проведення практики – господарства різних форм власності.

Тема 7. Неонатологія.

Догляд за новонародженими. Діагностика, лікування та профілактика хвороб новонароджених.

Тема 8. Мастити тварин.

Відпрацювання методів діагностики, лікування та профілактики субклінічних та клінічних маститів тварин.

Тема 9. Патології молочної залози.

Діагностика, лікування та профілактика патологій молочної залози незапального характеру.

Тема 10. Патології яєчників.

Відпрацювання методики гінекологічного дослідження. Гінекологічна диспансеризація корів. Діагностика, лікування та профілактика патологій яєчників.

Тема 11. Патології матки, яйцепроводів, піхви, вульви.

Гінекологічна диспансеризація корів. Діагностика, лікування та профілактика патологій матки, яйцепроводів, піхви та вульви. Діагностика, лікування та профілактика статевих інфекцій.

Тематичний блок «Ветеринарна вірусологія»:

Тема 1. Ознайомлення з роботою вірусологічного відділу РДЛВМ у Полтавській області.

Опанування техніки безпеки, особливості одержання і транспортування патологічного матеріалу для вірусологічних досліджень, особливості оформлення документації.

Тема 2. Підготовка патологічного матеріалу до вірусологічних досліджень, ставлення біопроби.

Опрацювання навичок приготування вірусомісного матеріалу та зараження лабораторних тварин і курячих ембріонів, первинно-трипсинізованих культур клітин, ознайомлення з різними видами цитопатогенної дії вірусів.

Тема 3. Серологічна діагностика.

Опанування методик ставлення реакцій гемаглютинацій, реакції уповільненої преципітації, дифузної преципітації та нейтралізації; реакції зв'язування комплементу та її особливості визначення типу вірусу ящуру; експрес-діагностики вірусних хвороб тварин, ПЛР діагностика, імуноферментний аналіз. Діагностика сказу.

2.4. Навчальна практика «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин незаразної етіології»

Тематичний блок «Внутрішні хвороби тварин»:

Тема 1. Аналіз умов утримання та годівлі тварин.

Ознайомлення з технікою безпеки під час роботи з різними видами тварин.

Відпрацювання методики визначення зоогігієнічних умов утримання великої рогатої худоби (органолептична оцінка грубих, соковитих та концентрованих кормів).

Відпрацювання методики відбору зразків кормової сировини для зоотехнічного і бактеріологічного дослідження.

Визначення показників мікроклімату у тваринницьких приміщеннях.

Тема 2. Клінічне обстеження тварин, аналіз клінічної документації.

Відпрацювання методів фіксації різних видів тварин. Проведення клінічного обстеження корів, телят, свиней основними клінічними методами: огляду, пальпації, перкусії, аускультатії і термометрії. Клінічна документація.

Тема 3. Терапевтична техніка, методи терапії.

Відпрацювання терапевтичної техніки введення лікарських препаратів різними шляхами. Прийом хворих тварин, надання їм лікувальної допомоги (хвороби органів дихання, травлення, серцево-судинної системи, обміну речовин).

Профілактичні обробки тварин (телят, свиней). Застосування дієтотерапії, фармакотерапії, фізіотерапії та ін. різним видам тварин.

Тема 4. Спеціальні методи дослідження.

Відпрацювання спеціальних методів дослідження тварин: зондування стравоходу, рубця і сітки у великої рогатої худоби, зондування шлунку у коней. Проведення венепункції, катетеризації, цистоскопії, пункції книжки і печінки.

Тема 5. Лабораторні дослідження.

Відпрацювання методів відбору зразків біологічних субстратів: крові, сечі, фекалій та вмісту рубця. Відпрацювання методів лабораторного дослідження крові, сечі, фекалій та вмісту рубця.

Тематичний блок «Загальна та спеціальна хірургія»:

Тема 1. Хірургічна диспансеризація

Ознайомлення студентів із технікою безпеки при роботі з тваринами і хірургічними інструментами. Проведення в умовах виробництва хірургічної диспансеризації з метою встановлення розповсюдження та характеру хірургічної патології.

Тема 2. Хірургія ділянки голови, потилиці та шиї

В області голови: лицева частина голови і біля вушна область (хірургічне лікування гайморитів, травм м'язової та кісткової тканини, оперативні та консервативні способи лікування актіномікозу, гнійних форм отиту та ін.); ротова порожнина (дослідження ротової порожнини, вирівнювання гострих зубів, лікування виразкового та інших стоматитів, операцію при одонтогенному остеомієліті та ін.).

В області потилиці та шиї: лікування бурситів потилиці, консервативні та оперативні способи лікування флебитів, відкритих і закритих травм та ін....

Тема 3. Хірургія ділянки грудей, холки та спини

В області грудей, холки та спини: засвоєння методів патогенетичної терапії в торакальній хірургії, лікування травм поверхневої та глибокої структури холки і спини, діагностика і лікування травм хребта, лікування саден, потертостей та ін.

Тема 4. Абдомінальна хірургія

В абдомінальній хірургії: лікування проникаючих і непроникаючих ран черевної стінки, оперативні та консервативні способи лікування перитонитів, герніотомія, допомога при травмах і випадінні прямої кишки, патогенетична терапія в абдомінальній хірургії.

Тема 5. Андрологія

Діагностика і прийоми лікування в андрології: лікування ускладнень після кастрацій, оперативне видалення новоутворень на статевому члені, лікування поститів, фімозу, парафімозу та ін.

Тема 6. Хірургія кінцівок. Ортопедія.

При захворюванні кінцівок: лікування артритів, тендовагінітів, захворювань дистальної частини кінцівки, діагностика і лікування парезів і паралічів, діагностика травм кісток грудної і тазової кінцівок, лікування флегмонозних процесів в області стегна, передпліччя та ін.

2.5. Навчальна практика «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної етіології»

Тематичний блок «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин»

Тема 1. Діагностика протозойних хвороб тварин.

Відпрацювання методів зажиттєвої та посмертної діагностики піроплазмідозів, кокцидіозів тварин, балантидіазу свиней, гістомонозу птиці, гіардіозу собак. Відпрацювання методів нативного мазка; методів флотації; методу неповного гельмінтологічного розтину; виготовлення та дослідження кляч-мазків.

Тема 2. Діагностика трематодозів та цестодозів тварин.

Відпрацювання методів зажиттєвої та посмертної діагностики фасціольозу, парамфістоматидозів, дикроцеліозу жуйних тварин; аноплоцефалідозів жуйних тварин та коней, дипілідіозу собак. Відпрацювання методів седиментації; методів флотації; методу неповного гельмінтологічного розтину.

Тема 3. Діагностика нематодозів тварин.

Відпрацювання методів зажиттєвої та посмертної діагностики аскарідатозів, стронгілятозів органів травлення і дихання, філяріатозів тварин. Відпрацювання методів флотації, комбінованих методів копрооскопії, ларвоскопічних методів; методів культивування стронгілят; методу неповного гельмінтологічного розтину.

Тематичний блок «Епізоотологія та інфекційні хвороби»

Тема 1. Епізоотологічне обстеження віварія Полтавської державної академії.

Відпрацювання на прикладі віварія методики проведення епізоотологічного обстеження господарства в зв'язку з підозрою спалаху інфекційного захворювання. Вивчення місця розташування віварія, кількісного та якісного складу тварин, системи та умов їх утримання, вивчення раціон, захворюваності, летальності, схеми лікування та профілактичних заходів.

Після збору інформації проведення аналізу отриманих даних, встановлення діагнозу, визначення шляхів потрапляння збудника в господарство, розроблення календарного плану заходів по оздоровленню господарства та складання акту епізоотологічного обстеження.

Тема: 2. Проведення дезінфекції.

Відпрацювання різних методів дезінфекцій тваринницьких приміщень.

Тема 3. Визначення якості проведеної дезінфекції.

Підготовка поживних середовищ, проведення посівів на середовища Ендо, вісмут-сульфіт агар, МПА, бактрагар Плоскірева. культивування та аналіз росту мікроорганізмів.

2.6. Виробнича практика

Тема 1. Внутрішні хвороби тварин.

Клінічне дослідження тварин за внутрішньої патології, встановлення діагнозу, проведення лікування та аналіз отриманих результатів.

Тема 2. Акушерство, гінекологія і біотехнологія відтворення тварин.

Дослідження акушерської та гінекологічної патології тварин, встановлення діагнозу, проведення лікування надання рододопомоги та узагальнення отриманих результатів.

Тема 3. Епізоотологія та інфекційні хвороби.

Проведення профілактичних заходів, складання календарного плану протиепізоотичних заходів, клінічне дослідження тварин, встановлення діагнозу, проведення лікування та аналіз отриманих результатів.

Тема 4. Паразитологія та інвазійні хвороби.

Клінічне дослідження тварин, проведення спеціальних лабораторних досліджень, встановлення діагнозу, проведення лікування та аналіз отриманих результатів.

Тема 5. Ветеринарна хірургія.

Клінічне дослідження та лікування тварин за хірургічної патології, визначення факторів травматизму та аналіз отриманих результатів.

Тема 6. Ветеринарно-санітарна експертиза.

Участь у ветеринарно-санітарній експертизі продуктів тваринного та рослинного походження, оволодіння методиками ветеринарно-санітарної експертизи.

Тема 7. Організація та економіка ветеринарної справи.

Ознайомлення з ветеринарною документацією на місці проходження виробничої практики, аналіз отриманих результатів.

Тема 8. Патологічна анатомія та розтин.

Проведення патологоанатомічного розтину трупів тварин, складання протоколу патологоанатомічного розтину та встановлення діагнозу.

2.7. Переддипломна практика

Тема 1. Аналіз інформаційних джерел за темою кваліфікаційної роботи.

Вивчення інформаційних джерел щодо організаційного і матеріального забезпечення діяльності підприємства (місця виконання кваліфікаційної роботи), що є важливим для подальшого результативного дослідження детермінованої науково-практичної проблеми.

Тема 2. Характеристика місця проходження практики.

Збір фактичного матеріалу щодо об'єкту дослідження та аналіз досліджуваної проблеми. Вивчення проблеми здійснюється на основі:

- характеристики об'єкту досліджень;
- визначення матеріалу та методів досліджень

Тема 3. Попередні результати власних досліджень.

Обґрунтування напряму власних досліджень та попередній аналіз їх результатів.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК

Практика студентів Полтавської державної аграрної академії (далі – Академії) проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програм практики студентів освітньо-професійної програми 211 Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина.

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади і місцевого самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Академії, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики.

Навчальна практика проводиться у навчальних аудиторіях, лабораторіях та інших об'єктах структурних підрозділів Академії. Вони повинні мати відповідне матеріально-технічне, організаційне і навчально-методичне забезпечення.

Навчальна практика також може проводитися в підприємствах (організаціях, установах тощо), що оснащені за останніми тенденціями розвитку відповідної сфери професійної діяльності, забезпечують виконання програм практики. Вона проводиться науково-педагогічним, педагогічним працівником Академії для групи (підгрупи) студентів. З цими підприємствами (установами, організаціями тощо) укладаються договори.

Виробнича та переддипломна практики проводяться на базах практики. Підприємства (установи, організації тощо), що залучаються для проведення виробничої, переддипломної практики студентів, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальностям, за якими здійснюється підготовка студентів в Академії;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- надання студентам на час проходження практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практики (за згодою керівника підприємства (установи, організації тощо) та за наявності відповідних вакансій);
- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);
- можливість наступного працевлаштування випускників Академії (на загальних підставах, за наявності вакансій).

З урахуванням особливостей підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою кафедри можуть встановлювати додаткові вимоги до баз практики, що відображаються у відповідній робочій програмі практики.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики студентів освітньо-професійної програми 211 Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина, є:

- розробка наскрізної і робочих програм практик;
- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики студентів між Академією та підприємствами (установами, організаціями тощо);
- розподіл студентів за базами практики;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практики;
- складання індивідуальних завдань на практику;
- проведення настановчих зборів студентам;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Академії. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Академії здійснює керівник виробничої практики навчального відділу, на факультеті – декан, на кафедрах – завідувачі кафедр.

Заходи, пов'язані з організацією практики студентів, визначаються наказом ректора Академії про проведення практики студентів.

Навчальна практика проводиться для академічної групи. Навчальна практика здійснюється тривалим окремим періодом у межах навчального року. Керівник навчальної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- проводить студентам інструктаж з безпеки життєдіяльності;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам (за наявності);
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- перевіряє щоденники навчальної практики та оцінює результати її проходження студентами;
- подає звіт керівника навчальної практики на кафедру та керівнику виробничої практики навчального відділу;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Академії.

Студенти, які проходять навчальну практику, зобов'язані:

- ознайомитися з програмою практики;
- отримати документи для проходження практики;
- пройти інструктаж з безпеки життєдіяльності та дотримуватися правил безпеки життєдіяльності;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- оформити звітну документацію з практики та подати її керівнику практики

від кафедри.

Виробнича, переддипломна практика студентів проводиться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання студентами всіх видів робіт згідно програми практики.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, не перевищує десяти осіб.

На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Керівник виробничої, переддипломної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;
- контролює своєчасне прибуття студентів до баз практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники, звіти з практики та оцінює результати її проходження студентами;
- подає на кафедру звіт керівника виробничої, переддипломної практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Академії.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;
- знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентом-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;
- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять виробничу, переддипломну практику, зобов'язані:

- з'явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;

- ознайомитися з програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;
- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві (в установі, організації тощо);
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- підготувати звітну документацію з практики;
- своєчасно подати звіт з практики та захисти його перед комісією.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики. До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики та інші.

За результатами проходження **навчальної практики** студентом подається керівнику практики від кафедри для перевірки та оцінювання щоденник навчальної практики. У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з навчальної практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками навчальної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік виставляється в останній день практики. Оцінювання її результатів здійснюється керівником практики від кафедри на підставі:

- повноти та якості виконання студентом програми практики та індивідуального завдання (за наявності);
- оформлення і змістовності наповнення щоденника практики та інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Нарахування балів за підсумками проходження навчальних практик, що містять у своєму складі тематичні блоки, здійснюється у відповідності до схем нарахування балів, побудованих з урахуванням тривалості вивчення тематичного блоку.

Нарахування балів за підсумками проходження навчальної практики «Навчально-ознайомча практика» відбувається згідно розподілу (табл. 7).

Таблиця 7

**Схема нарахування балів з навчальної практики «Навчально-ознайомча практика» здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми
Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти Магістр
спеціальності 211 Ветеринарна медицина**

Назва навчальної практики	Тематичні блоки навчальної практики	Кількість балів
Навчально-ознайомча практика	Лікарські рослини	40
	Анатомія свійських тварин	40
	Ветеринарно-санітарна практика	20
Всього		100

Нарахування балів за підсумками проходження навчальної практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок» відбувається згідно розподілу (табл. 8).

Таблиця 8

**Схема нарахування балів з навчальної практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок» здобувачів вищої освіти
освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти
Магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина**

Назва навчальної практики	Тематичні блоки навчальної практики	Кількість балів
Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок	Годівля тварин та основи кормовиробництва	20
	Ветеринарна мікробіологія	32
	Гігієна тварин	28
	Хіміко-бактеріологічний аналіз	20
Всього		100

Нарахування балів за підсумками проходження навчальної практики «Комплексна навчально-клінічна практика» відбувається згідно розподілу (табл. 9).

Таблиця 9

**Схема нарахування балів з навчальної практики «Комплексна навчально-клінічна практика» здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми
Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти Магістр
спеціальності 211 Ветеринарна медицина**

Назва навчальної практики	Тематичні блоки навчальної практики	Кількість балів
Комплексна навчально-клінічна практика	Ветеринарна фармакологія	20
	Клінічна діагностика хвороб тварин	20
	Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія	20
	Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин	20
	Ветеринарна вірусологія	20
Всього		100

Нарахування балів за підсумками проходження навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин незаразної етіології» відбувається згідно розподілу (табл. 10).

Таблиця 10

Схема нарахування балів з навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин незаразної етіології» здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина

Назва навчальної практики	Тематичні блоки навчальної практики	Кількість балів
Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин незаразної етіології	Внутрішні хвороби тварин	50
	Загальна та спеціальна хірургія	50
Всього		100

Нарахування балів за підсумками проходження навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної етіології» відбувається згідно розподілу (табл. 11).

Схема нарахування балів з її навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної етіології» здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 211 Ветеринарна медицина

Назва навчальної практики	Тематичні блоки (розділи) навчальної практики	Кількість балів
Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної етіології	Паразитологія та інвазійні хвороби тварин	50
	Епізоотологія та інфекційні хвороби	50
Всього		100

За результатами проходження **виробничої, переддипломної практики** студентом подається звіт з практики разом зі щоденником на кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання.

У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Вимоги до структури та обсягу звіту з практики наводяться у робочій програмі практики.

Звіт з виробничої, переддипломної практики захищається студентом перед комісією, яка призначена наказом ректора Академії.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з виробничої, переддипломної практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками виробничої, переддипломної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з практики виставляється впродовж перших двох теоретичних тижнів після її закінчення головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

- оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;
- оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики;
- оцінки виконання інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вчених радах факультету та Академії.